

ROEL VAN TIMMEREN

CENTRAAL MUSEUM UTRECHT 15/5 - 11/7 1993

R
6
0
1
8

Op de akademie leerde Roel van Timmeren het ambachtelijke schilderen. Het vlot in elkaar zetten van een *mooi* schilderij vormde geen probleem. Van Timmeren kreeg er een aversie tegen; het is inhoudsloos. Waarom zou je eigenlijk een schilderij maken? Wat betekent het? Het toepassen van een aantal foefjes houdt niets anders in als oude koeien, oude waarheden uit de sloot halen. Het is een bekend verhaal. Waarschijnlijk geldt het voor elke kunstenaar: eerst leer je de regels van het vak om je vervolgens af te vragen waar dat goed voor is - bestaat de kunst dan uit een vertoon van kunstjes?

Het moment waarop je je toestaat te twijfelen is ook het moment waarop je je eigen creativiteit aanspreekt, je vermogen te zoeken naar andere wegen en je intuïtie te volgen. Het lijkt zo simpel als wat; was het maar zo. Maar wie zegt wat je intuïtie is en wie weet waar die je naartoe leidt? Daar begint het zoeken. Het zelf leren formuleren.

Twee stappen terug om een stap vooruit te kunnen maken: Van Timmeren besepte, als het ware weer overnieuw te moeten beginnen. Opnieuw de basisvragen stellen over dat bekende en historisch beladen veld van de schilderkunst, om tastend een persoonlijke ingang, een persoonlijke benadering te vinden. Het tekenen vormde in zekere zin een motor. Het maken van een tekening gebeurt direkter en minder bedachtzaam dan het maken van een schilderij. Het is een minder "groot gebaar", blijft dicht bij het persoonlijke; het voelt *eerlijk*.

Roel van Timmeren (1957)

Woont en werkt in Amsterdam

1979-1983 Eerstegraads lerarenopleiding, Amsterdam
1983-1985 Rijksacademie, Amsterdam

Tentoonstellingen:

1986 Galerie Lascaux, Utrecht
1992 Op Het Hemelrijken, Eindhoven
1992 Groepstentoonstelling "ZOO", Artis, Den Bosch

Tekst	Marja Bosma, Centraal Museum
Ontwerp	Roel van Timmeren
Fotografie	Ernst Moritz/Centraal Museum
Druk	Drukkerij Peter Szulc bv, Utrecht

Van Timmeren schildert huis-, tuin- en keukenmotieven die eerder (banale) sentimenten oproepen dan verheven en elitaire ideeën. Het bruidsboekje staat misschien symbool voor de zuivere onschuld die de bruid met zich meedraagt het huwelijk in. Maar het is een geritualiseerde betekenis; is de bruid wel zo onschuldig? Een schattig poesje en een trouw hondje hebben zich vreedzaam met elkaar verbreed; althans op de reliëfposter die je zo in de winkel koopt. Kant-en-klare verbroedering, pasklare onschuld. Sentiment is het brok in je keel van 'ach, was het maar zo'. Van Timmeren maakt gebruik van die sentimenten om aansluiting te vinden bij algemene, herkenbare gevoelens. Want waar het voelt daar zit het leven, schreef de dichter Kopland. Maar om het gevoel tot leven te wekken moet je voorbij het sentiment, het cliché. Dat geldt ook voor de schilderkunst: wie wil schilderen moet de regels *slaan*.

In plaats van ervanuit te gaan dat elk schilderij volslagen anders - dus: uniek - zou moeten zijn, heeft Van Timmeren juist op overeenkomstigheid aangestuurd. Door reliëfposters in gips af te gieten was hij alvast van twee dingen verzekerd: hij had een vast formaat en een vast motief. Verder sprak hij met zichzelf af dat alle schilderijen uiteindelijk monochroom geel moesten worden. En toen? Toen begon het schilderen. Er werd met verschillende kleuren gewerkt, laag over laag, met verschillende kwasten, diverse bewegingen van de hand. Toen was er de vrijheid om de regels met voeten te treden. Toen kwam er *leven* in elk schilderij.

Marja Bosma

Schilderend en tekenend zocht Van Timmeren naar mogelijkheden om van de "kunstjes" af te komen en ergens een begin, een los eind te vinden. Er bleken veel losse eindjes te zijn - wie, zoals hij, alle zogenaamde *gegevens* van "het" schilderij afzoekt, komt tot de ontdekking evenzoveel losse eindjes in handen te hebben. Dat wil zeggen: niets, geen enkel gegeven, heeft een vaststaande betekenis. Wie er nog in gelooft dat hij door expressionistisch te schilderen zijn ziel en zaligheid op het doek kwakt, is naïef - het expressionisme is een stijlfiguur. En wie denkt dat abstractie voor idealisme, en figuratie voor realisme staat, leeft in een andere tijd (want wat heb je aan idealen als je niet ook een beetje realistisch bent, en wat schiet je op met je realistische visie als deze niet door enig idealisme gevoed wordt?).

Van Timmeren schilderde een stoel. Daarna een kat. Vervolgens een bruidsboekje. En toen een poes en een hond.

Deed hij dat? Ja en nee: niet zondermeer.

In de eerste plaats schildert hij geen unica's maar series. Alleen daardoor al wordt het belang van de betekenis van de afbeelding ondermijnd; het gaat niet om *die* stoel, *dát* boekje.

De plaatjes vormen niet de *boodschap* maar het zijn *motieven*. Ze motiveren de schilder om te schilderen en de toeschouwer om te kijken.

Door het motief kunnen schilder en toeschouwer elkaar als het ware begroeten - *bonjour, monsieur Courbet*.

R 6018 108/4
olieverf op hout en kunststof, 1992

R 6018 108/1
olieverf op hout en kunststof, 1992